

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema I. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Srečno novo leto

vsem častitim naročnikom in bralcem „Dolenjskih Novic“.

Današnji list smo poslali vsem dosedanjim naročnikom. Uljudno prosimo, da blagovolé kmalu naročnino ponoviti. Posebno pa prosimo vse one, ki so še s staro naročnino zaostali, da se potrudijo, isto kmalu vposlati. Cena listu s pošiljativjo vred je kakor do sedaj, tudi nadalje l gld. za vse leto.

Vredništvo in opravništvo.

Gospodarske stvari.

Napajanje goveje živine o zimskem času.

Pri nas je navada, da napajamo živino tudi v zimskem času zunaj. To je prav! Živini treba, da se izprehodi, da se navžije svežega zraku in napoji z zdravo, hladno vodo. Posebno pri slabih in zaduhlih hlevih gledati je na to, da pride živina češče na sveži zrak. Živina, s katero tako ravnamo, je veliko bolj utrjena. Zmehkužila bi se nam pa živina, ako bi jo imeli celo zimo v hlevu, posebno pa še v tem slučaju, ako bi jo napajali v hlevu z mlačno vodo.

Kakor nam je treba tedaj gledati, da se živina ne omehkuži v zimskem času, tako nam je treba po drugi strani paziti pa tudi na to, da odvrčamo od nje vse škodljive vplive v tem času.

Pri zimskem napajanju gledati nam je zaradi tega posebno na to, da ne gonimo živine iz soparnih hlevov ob najhujšem mrazu na vodo. To ni zdravo! Ako se tudi živina takoj ne prehladi, ako jo spraviš iz soparnega hleva na mraz, vendar ji tako hitra in velika prememba v toploti nikakor ne ugaja. Pazi tedaj, da iz soparnega hleva ne goniš živine zjutraj ob najhujšem mrazu na vodo, ampak pozneje, ko mraz nekoliko odneha. Pazi pa tudi na to, da hlev ne bo presoparen.

V drugo mi je pa opozoriti naše živinorejce na to-le. Ko led mrzla voda ni najboljša za živino, od katere zahtevamo obilo koristij. Divjim živalim, ki se zunaj živé, je prikladna, za domače živali

je pa manj pripravna, zato jo tudi tako rade ne pijejo. To se pa pozna zlasti pri mlečnosti. Ako bi tedaj živina ledene vode ne hotela dosti piti, napoji jo še doma z nekoliko postano vodo. Živina ti bo hvaležna za njo.

Živini najbolj ustrežeš, ako jo napojiš po vsakem krmljenju. V trdi zimi pa zadostuje tudi dvakratno napajanje, ako goniš živino na vodo.

Sladna kava.

Ni ga skoraj blaga na svetu, katero bi se po časnikih, lepakih, koledarjih itd. tako ponujalo, tako priporočevalo, kakor se ponuja in priporoča sladno kavo. Ponujajo in priporočajo je pod imenom „Knajp-ova kava“, „Kathreinerjeva pristna sladna kava“, „Frank-ova zdravstvena kava“ in sam Bog ve kako še. No, vpraša se, i kaj pa je vendar na tej kavi, oziroma na tem nadomestku kave? Jeli res take hvale vredna, ali jo kaže kupovati ali ne? Že stari pregovor pravi, da se dobro blago samo hvali. Sladna kava, katero se tako priporoča, tako hvali, tako ponuja, pač že po ravno navedenem starem pregovoru sam Bog vé, kaj vredna biti ne more. Primešek pravi pristni kavi je; kdor bi pa mislil, da se stem primeškom kavo zboljša, motil bi se pač istotako, kakor bi se prav pošteno motil tisti, kateri bi mislil vino stem zboljšati, da mu vode primeša. Sladna kava in vsaki drugi nadomestek kave (ali surogat kave), naj se že imenuje kakor hoče, dobroto prave pristne kave odločno le poniža, pomanjša istotako, kakor to vinu primešana voda stori. Zato si možki, kateremu je na tem ležeče, da pravo pristno kavo vživa v kavarni in doma, vedno naročuje kavo brez Činkel-na, brez Frank-a, Knajp-a itd. Ravno tako postopa prava, pristna, toda premožna kofetarica. Ona veli: rajši malo škudelico same prave kave, kakor pa kablico pomešane s cikorijo in naj se že imenuje kakor kdo hoče.

Drugačnega mnenja in postopanja je seveda siromašna kofetarica. Tej gre zato, da ga celo kablico h krati polucka; ker za samo pristno kavo zadosti denarja ne zmore, poslužuje se v večji ali manji meri surogatov, cikorije. Pri zborih takih

sicer vse časti in hvale vrednih kofetaric je seveda na dnevnem redu debata o tem, je li boljši Činkelj, Knajp, Frank ali Kathrein. Jedna glasuje za to, druga za drugo cikorijo, brez dvoma jedno-glasno izpadla bi pa sodba, ako bi vse toliko denarja imele, da bi si lahko samo pristno arabsko kavo privoščile, potem bi gotovo rekle: Moka je pač najboljša kava, za to pride Ceilon, Rija itd. In temu je, ter ostane tako. Le pomanjkanje denarja za pristno kavo to stori, da se surogata, da se cikorija upotrebuje. Upotrebuje se jih pa v tem večji meri, čim večja je revščina oziroma varčnost kavo uživajočega ljudstva. Da ni pomanjkanje denarja za samo pristno arabsko kavu, bi ne trebalo surogatov in cikorij čisto in golo nič. To je in ostane pribito.

Na drugo vprašanje, ali kaže kavine surogate, cikorije kupovati, gre pa ta-le odgovor: Kjer se je veliko mero potrebuje, kakor pri velikih gospodarstvih, v velicah obiteljih, ne kaže te stvari kupovati, ker se je pray lahko doma napravi. Napravi se pa takozvano, dandanes najbolj slavočno ali Knajp-ovo sladno kavu tako le:

Vzame se ječmena. Poletni ali jari ječmen je nekoliko boljši od zimskega, pa razloček je za to uporabo pač kaj majhen. Ječmen se pusti v kakem škafu 3—4 dni v vodi namakati. Tako namočenega se strese na kamniti ali opekni tlak gorke kleti v kateri se ni miši bati; potem se napravi iz njega snažen kupček, podoben onemu gramoza na cesarskih cestah, le stem razločkom,

da mora biti v primeri bolj dolg in širok, zato pa manj visok. V takem kupčku pusti se ječmen toliko časa na miru ležati, da zažene do 2 mm dolge klice. Tako skaleni ječmen se potem, ko se je kruh iz peči vzelo, v to znese, kjer se ga večkrat premeša, da se popolnoma osuši. Kdor nima krušne peči na razpolago, posuši lahko skaljeni ječmen v pečnici železnega ognišča. Posušenemu ječmenu se potem mezi dlanmi klice odmane in tako sloveča pristna Knajp-ova ali Kathreiner jeva sladna kava je gotova, kajti tak ječmen treba je potem le še, kakor pravo kavu v ponvi žgati, v mlinčku smleti in ga pravi kavi primešati.

In za tako umetni izdelek gre toliko denarja iz dežele? Pač škoda za denar, in malo častno je to za sedanji vek. —

Cesarska slavnost.

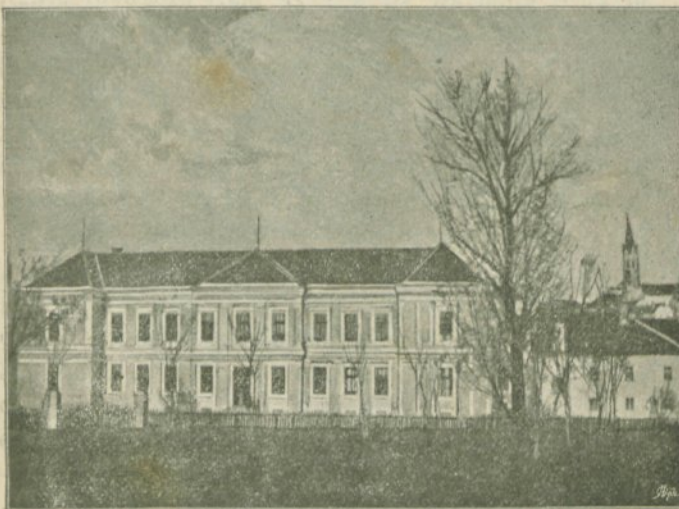
(Koniec.)

Naslov šolskega svètnika sta dobila gimnazijski ravnatelj v Novem mestu dr. Fran Detela in realčni ravnatelj dr. Rudolf Junowitz. Naslov cesarskega svètnika sta dobila trgovec Adolf Pauser v Novem mestu in realčni profesor Ivan Franke v Ljubljani. Zlati zaslužni križec s krono so dobili: baronica Agnes Call, predstojnica kaznilnice v Begunjah, Ivan Dolinar, župnik na Raki, Adolf Galle, župan v Zg. Sški, Gabrijel Jelovšek, župan

dr. Sebastijan Elbert slovesno blagoslovil ravno isto poslopje za samostan usmiljenih bratov. Skorej pet let je služilo to poslopje kot bolnica za uboge trpine, odslej pa je kakor vsak moški samostan po „klavzuri“ zaprt za ženske, ki smejo odslej samo v novo bolnico in pa v spodnje prostore stare hiše.

Dostikrat smo že omenjali sitnosti, ki jih je imelo vodstvo zaradi premajhnega prostora in pa prevelicega števila bolnikov, ki so iskali pomoči; razven tega je manjkalo tudi pripravno stanovanje za strežnike-brate in dosti družih prostorov, ki so potrebni za pri bolnici. Izmed bolnikov, ki so prosili za sprejem, je bilo mogoče včasih le najpotrebnejše sprejeti ter jih devati v prenapolnene sobe — dostikrat na tla. Nedorasli otroci pa so se devali po dva in dva v eno posteljo, — celó v veži so stale postelje z bolniki! Tekom petih let se je sprejelo v staro bolnico nad tri tisoč trpinov, izmed katerih so morali mnogi hišo zapustiti le nekaj zboljšani ali celó neozdravljeni, ako njih bolezen ni bila nevarna, da so napravili prostora drugim — še bolj potrebnim, n. pr. ranjenim.

Operacije in sicer dostikrat prav težavne, kar spričujejo razna letna poročila bolnična, so se mo-

PODLISTEK.

Bolnica usmiljenih bratov v Kandiji.

V četrtek 8. decembra je minilo pet let, odkar je umrlil mil. gosp. prošt P. Urh blagoslovil bolnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. Isti dan na praznik brezmadežnega spočetja Marije Device tekočega leta pa je sedanji mil. gosp. prošt

na Vrhniki, Ivan N. Juvan, župnik v Spodnji Idriji, Jos. Kerčon, župnik v Predoslju, dr. Ivan Kopriva, mestni zdravstveni svetnik v Ljubljani, K. Ladstätter, tovarnar v Domžalah, Alojzij Loy, župan v Kočevju, Katarina Majhnič, predstojnica uršulinskega samostana v Skotji Loki, Martin Malenšek, župnik v Ljubljani, J. Masi, oficijal juž. žel. v Ljubljani, Ivan Mathian st., tovarnar v Ljubljani, Primož Pakiž, dež. poslanec v Ribnici, Anton Peterlin, župnik v Smihelu, Fran Podgoršek, mestni policijski svetnik v Ljubljani, Alojzij Pogačnik, župan v Cerknici, Aleksander Roblek, župan v Radovljici, Fran Saic, višji davčni nadzornik v Ljubljani, Omar Sever, župan v Kostanjevici, Adolf pl. Sochor, nadižener drž. žel. v Ljubljani, Matija Treun, zasebnik v Ljubljani, Friderik Vičič, župan v Postojini, Anton Walland, ravnatelj pomožnih uradov v Ljubljani, Fran Witschel, deželni nadižener v Ljubljani, Emil Ziakowski, c. kr. realni profesor v Ljubljani in Simon Žužek, župnik v Vodicah. Zlati zaslužni križec so dobili: Albin Ahčin, podnačelnik gasilnega društva v Ljubljani, Fran Budinek, župan v Kranjski gori, Leopold Gangl, načelnik kr. šol. sveta v Metliki, Edvard Globočnik, okrožni zdravnik v Cerklah, Anton Hauff, poštar v Kočevju, Ivan Jeretin, nač. cest. odbora v Litiji, L. Kavčič, nač. cest. odbora ljubljanske okolice, Fran Koderman, pisarniški predstojnik v Novem mestu, Andrej Lackner, načelnik cestnega odbora v

Ornomlju, Mihael Morscher, župan v Zagorju ob Savi, Fran Penca, načelnik cestnega odbora v Mokronogu, Ivan Robida, mestni oficijal v Ljubljani, Rudolf Rotter, davkar v Kamniku, Ivan Sicherl, župan v Logatcu, Fran Schantel, vodja gasilnega društva v Ljubljani, Alojzij Schrey, poštar v Jesenicah, Iv. Thuma, okrajni šolski nadzornik v Postojini in Tomaž Wirgler, okrajni živinozdr. v Krškem. Srebrni zaslužni križec so dobili: Matija Baruzzi v Beli peči, Ambrož Buchberger v St. Petru na Krasu, Anton Burger, župan v Smledniku, Lovro Čamernik, poslovodja v tobačni tovarni v Ljubljani, Jernej Gnidovec, župan v Ajdovcu, Adolf Guštin, poveljnik gasilnega društva v Novem mestu, Florijan Juvan, poštni konduktar v Ljubljani, Fran Koncilja, nadučitelj v Žužemberku, Jos. Medič, nadučitelj v Jesenicah, Jos. Ožura, župan v Osilnici, Matija Pezdic, nadučitelj v Kranju, Josip Pouk, bivši župan v Nemški Vasi, Leopold Punčuh, nadučitelj v Spodnji Idriji, Ivan Sušteršič, župan v Semiču, Fran Walland, načelnik cestnega odbora v Žužemberku, Anton Weiser, poslovodja tobačne tovarne v Ljubljani, Fran Zajc, bivši župan v Dragomelu, Martin Zarnik, nadučitelj v Trnovem, Jos. Zupanc, načelnik gasilnega društva v Toplicah. Srebrni zaslužni križec so dobili: Fr. Klemenc, uradni sluga tobačne tovarne v Ljubljani, Ivan Konšek, uradni sluga dež. vlade v Ljubljani, Anton Molka in Nikolaj Večerin, mestna re-

rala vršiti v mali sobici, kjer je bilo komaj prostora za zdravnika, bolnika in pa pomočnika za največje potrebe in priprave.

Treba je bilo večjega poslopja — in to se je zgradilo tik starega, ter se tako odstranile za vselej omenjene nepravilne in težave. Krasne bolniške sobe in druge potrebne prostore te nove, vzorno vrejene bolnice, smo že natančneje popisali. V slavo 50 letnega vladanja našega presvitlega vladarja Franca Jožefa, čigar ime nosi, se je 28. avgusta letošnjega leta slovesno otvorila.

Razven krasnega velicega poslopja se je na zahtevanje slavne vlade moral napraviti zunaj starega vrta še poseben oddelek — poslopje, ki je že pod streho ter bode dovršen pomladi — za bolnike z nalezljivimi boleznimi. Brž za tem poslopljem proti Drski je velika mrtvašnica napravljena, kakoršno zahteva dandanes zdravništvo.

Da tako in toliko zidanje z vsemi drugimi potrebščinami zahteva grozno svoto denarja, si pač lahko vsakdo misli. Le čuditi se moramo, da je red usmiljenih bratov začel tako veliko reč, zaupaje v Boga in dobre ljudi. Radi tega moramo tem bolj zahvaliti tiste, ki so že doslej dali svojo pomoč v preblagi namen. Med temi je pač na prvem

mestu slavna „kranjska hramilnica“, ki je dala tako lepe svote, da se sme imenovati soustanoviteljica te bolnišnice; dalje gre hvala veleslavnemu deželnemu odboru kranjskemu, slavnemu zdravstvenemu okrajnemu svetu novomeškemu ter mnogim občinam in posojilnicam, ki so dale večje ali manje darove za bolniško stavbo, in slednjič vrlim dobrotnikom sploh po Kranjskem in drugod, ki so prispevali v blagi namen. Bog plati vsem stotero!

Omenjati nam je vendar nekaj žalostnega. Nekatero občino, ki so prejšnja leta pošiljale svoje prispevke bolnici — so izostale ravno letos — v jubilejnem letu cesarjevem, ki vendar tako želi, da se njegova petdesetletnica obhaja zlasti ravno s človekoljubnimi vstanovami!

Upamo, da bodo te občine svojo zamudo še popravile ter jim še druge sledile z doneski za bolniško stavbo ter bolnike-trpine. Vsaj si vendar vsakdo lahko misli, kako grozni so za tako veliko reč troški že samó v enem mesecu, kaj še-le v celem letu! Pomagajte toraj, bodite usmiljeni, in usmiljenje bote našli!

Opomnimo še, da je podoba napravljena od južne strani; na levi strani je bolnišnica, na desni pa samostan.

darja v Ljubljani, Anton Majcen, uradni sluga v Postojini, Jakob Potokar, železniški konduker v p. v. Ljubljani, Tomaž Rihtaršič, delavec v Ljubljani, Ivan Segar, konduker v Ljubljani, Karol Speil, pismonoša v Ljubljani, Ivan Skrabl, žel. čuvaj v Kranju.

Pastirski list,

kterega so premil. gosp. knezoškof za Božič razposlali, se tako-le glasi:

Anton Bonaventura,

po božji in apostolskega sedeža milosti knez in škof ljubljanski, vsem vernikom svoje škofije mir, srečo in blagoslov!

Morebiti ste čuli, da sem meseca novembra popotoval na preslavno božjo pot v Lurdu na Francoskem in pa v večni Rim, središče vsega krščanstva. Kaj pa me je gnalo po svetu, gnalo na tako imenitne kraje? Kaj sem videl, skusil in dosegel? Predragi v Kristusu, to bi vam rad v tem-le pastirskem listu povedal in vas na zadnje prav presrečno za nekaj poprosil.

1. V Lurdu.

Kdo od Vas ne ve ničesar o Lurdu, o lurški brezmadežni Devici in Materi? Mnogo ste o tem slišali, gotovo je marsikdo od vas zdihnil: o ko bi mogel jaz tja popotovati!

Res, čudnih dogodkov! Pred štiridesetimi leti se je raznesla novica, kako se je prečista Devica prikazovala mali, siromašni, toda pobožni Bernardki in kako ji je rekla: „Želim, da svet sem prihaja v procesijah; reci duhovnikom, naj mi na tem mestu sezidajo cerkev; pobrskaj tam-le z roko, in našla boš studenec vode.“ In danes? Nad votlino na skali stoji prekrasna cerkev, ki je veljala nad tri milijone goldinarjev in tik pod to cerkvijo zopet druga rožnovenska. Na to mesto roma vsako leto v silnih procesijah na sto tisoče naroda iz Francoskega in iz drugih pokrajin. Oni studenec teče še dandanes in glejte: v tem studencu, ki ima samo čisto naravno vodo, in na tem mestu se ozdravljajo najnevarnejše bolezni, katerih leta in leta najbolj sloveči zdravniki niso mogli ozdravit; ozdravljajo se velike rane, polomljene kosti, rak, slepota, jetika na najzadnji stopinji in to pogostokrat kar hipoma. Kaj ne, neznatno sredstvo, mala deklica, pa tako neizrečen vseh! Ves svet se peča z Lurdom!

Pa kdo bi verjel te dogodke? Samo priprosto, nevedno ljudstvo tako govori. Bolezni bi morali zdravniki natančno pregledati, morali bi ozdravljenec zopet videti in se prepričati, ali je res kaj nadnaravnega v teh dogodkih. Pred očmi izvedenih zdravnikov naj se kaj tacega dogodi.

Pa tako je v Lurdu, predragi v Kristusu! Romanja se začenjajo takoj po Veliki noči, pa

trajajo do meseca oktobra; posebno velike procesije z bolniki prihajajo meseca julija, avgusta, septembra; največja pride v drugi polovici avgusta s premnogimi bolniki. Ves ta čas je v Lurdu odbor zdravnikov, kateremu se more pridružiti vsak zdravnik katerekoli vere, katerekoli narodnosti. Temu odboru se predstavljajo bolniki, ki imajo navadno s seboj spričevalo onega zdravnika, ki jih je dosedaj zdravil in kjer se bo-lezen natančno opisuje. V Lurdu zdravniki, verni in neverni, bolnika in bolezen zopet natanko pregledajo, se o bolezni razgovarjajo in vspeh natančno opisujejo. Kdor je ozdravel, zopet pride k njim, da ga zopet pregledajo in opišejo sedanje stanje, n. pr. da o raku ni več sledu, da so pljuca popolnoma zdrava, da je rana zaceljena. Zdravniki torej, ki so edini poklicani govoriti o boleznih, dogodek, kakor ga sami vidijo, natančno opišejo in naznanijo svetu v lurških časnikih. Premnogi zdravniki kar naravnost trdijo, da je tukaj roka božja, vsaj se bolezni ozdravljajo načinom, ki je naravnim postavam naravnost nasproten. Pomislite samo: poprej globoka, ognjena rana, je hipoma vsa zaceljena, vidijo se zdrave mišice in žilice in lepa nova koža; kjer je bila poprej jetika na zadnji stopinji, so sedaj hipoma pljuca popolnoma zdrava, nobenega sledu kake bolezni! Letos v avgustu so štirje tako izvanredni bolniki hipoma ozdraveli. Premnogim se je stanje samo zboljšalo, mnogi pa tudi niso prav nič uslišani bili.

Če se že tem očitnim dogodkom čudimo, kako bi se še le čudili, ko bi mogli pogledati v dušo raznim romarjem in motriti čudeže, ki so se ondi zgodili in to še v večem številu. Kmalu, predragi v Kristusu, vam bom o teh dogodkih poslal malo knjižico v spomin, ki se že tiska, in vsaka župnija dobi nekoliko iztiskov.

Tukaj sem torej bil, na tem blagoslovljenem mestu sem prosil mogočno Devico in Mater za pomoč, ne v telesnih svojih zadevah, pač pa za pomoč v svojih dušnih potrebah, še bolj pa za pomoč v vaših dušnih potrebah. Predragi moji kristjanje: molil sem goreče za duhovnike, za redovniške osebe, za vse stanove in ljudi, posebno za grešnike in za one nesrečne naše slovenske rojake, ki so od vere Kristusove že odpadli, ali so pa v nevarnosti, da odpadejo. Najbolj goreče pa sem zdihoval, naj mi Devica Marija pomaga, da mi vsi skupaj v lepi naši slovenski domovini ustanovimo potrebne zavode za dobro, v resnici krščansko vzgojo naše mladine, namreč za vzgojo vaših otrok, katere pošiljate v šole, da bi bili kedaj duhovniki ali koristni delavci v drugih stanovih, pa se premnogi spridijo in so v nesrečo svojemu narodu, to je vam, predragi v Kristusu in samim sebi. Tu je potrebna

pomoč, to je zadeva nas vseh, vsega slovenskega naroda. Oh molil sem in zopet molil . . . in odpotoval sem iz Lurda veselega srca prepričan, da nameravano delo z vašo pomočjo v petih letih dogotovim. Obljubil sem prečisti Devici, da v petih letih pridem zopet in pripeljem s seboj zastopnike prvencev v novih naših zavodih, pa tudi še kaj Slovencev, ako se mi bo kdo hotel pridružiti, posebno zastopnike naših Marijanskih kongregacij.

2. V Rimu.

Iz Lurda sem pohitel v Rim. Mnogo nisem razgledaval prekrasnih pokrajin francoskih in laških, skozi katere je drdral železni voz, misli mi je zavzemal sladki in veseli spomin na Lurd in pa večni Rim, kateremu sem se zmiraj bolj približeval. Dospel sem tja po noči 13. novembra.

Ni mi treba pripovedovati, kaj me je vleklo v Rim! Saj veste, kdo tam stanuje: sveti Oče papež, 263. naslednik sv. Petra, ki je naravnost iz rok Jezusovih prejel vrhovno oblast v njegovi cerkvi za sebe in za vse postavne naslednike. Skoraj gotovo je siromašni ribič galilejski prišel že leta 42. v Rim, ter je svoj prestol postavil zraven prestola premogočnih rimskih cesarjev. V strahoviti borbi med krščanstvom in paganstvom zmaga galilejski ribič in njegovi nasledniki, zmaga ne z mečem v roki, ampak s srčno svojo krvjo in s krvjo vernih podložnikov. Vsaj so skoraj vsi papeži prvih treh stoletij svetniki in mučeniki.

Paganstvo pade. Krščanski rimski cesar ne more prenašati sijaja naslednikov sv. Petra, preseli se v Carigrad. Iz Rima pa vladajo papeži. Na vse strani sveta pošiljajo blagovestnike s križem in knjigami v roki. S krščanstvom se širi omika, širi čednostno življenje, pa tudi časno blagostanje. Cerkve in šole in samostani se vzdigujejo iz tal, kjerkoli se Kristus oznanjuje; umetnosti napredujejo, znanost, posebno modroslovna in bogoslovna, hiti dalje in dalje do prej nedoseženih višin in globin. Proti cerkvi se bori paganska znanost, bori krivoverstvo, bori sila, toda kar papež obsodi, nima obstanka, izgubi se in izgine.

Res, da se tudi v cerkvi ne manjka hudobij in strastij; da, bili so časi, ko so se spridili mnogi duhovniki, spridili redovniki in redovnice, spridili mnogi škofje, da, o groza, pokvarjenost je še celo papežev prestol hotela omazati. Toda Bog ga je čuval. Strastnim nasilnikom desetega in enajstega veka se je posrečilo vsiliti na prestol sv. Petra samo štiri, pet oseb, ki so res bile nevredne; ako tem prištejemo še dve, tri iz poznejših časov, imamo morebiti šest, sedem nevrednih papežev. Ali kaj

je to v velikem številu svetih papežev, papežev učenih, papežev, ki se kakor velikani dvigajo nad ostalim svetom? Katero kraljestvo more naštetiti tako dolgo vrsto toli dičnih vladarjev? Smelo trdimo pred vsem svetom, v nobenem kraljestvu ni vladarjev, kakor so vladarji v kraljestvu Jezusovem!

Naj buče viharji, naj vdarjajo besni valovi na katoliško cerkev: kar je gnilega, odpade. Odpadli so grešni narodi, odpadli nezvesti duhovniki, odpadli spačeni redovniki, odpadli ošabni modrijani, cerkev pa ni padla, cerkev se še omajala ni; pokazalo se je, da je od nebeškega mojstra sezidana na skalo, na Petra, na rimskega papeža — zato je cerkev vselej zmagovala in na zadnje zmagala. Ali ne zmaguje tudi sedaj na koncu devetnajstega stoletja?

Države in narodi so se ugreznili v velike nesreče, vse je nemirno, vse viharo, narod se vzdiga zoper narod, stan sovraži stan, siromaštvo se širi in ž njim obupnost, države se oborožujejo, vojska, kuga, lakota nam preté: zakaj? ker so države in narodi odpadli od Kristusa, pa je zavlada strast, zavlada sebičnost, zavlada zatiranje slabejših. Ali čuj rešilni glas! Od kod? Iz Rima. Razlegal se je poprej iz ust slavnega Pija IX., ki je obsojeval krive nauke, obsojeval brezbožno postopanje vladarjev, držav in narodov; razlega se sedaj iz ust starčka Leona XIII., ki kaže vsemu svetu pot rešenja, pot, ki vede k miru, k sreči. Vse je nemirno, kakor na divje razburkanem morju, le ena skala stoji, katere valovi ne morejo omajati, in na tej skali veličanstveno poslopje, do katerega ne sega besno se peneče morje. Skala je Peter, sedaj imenovan Leo XIII., veličanstveno poslopje je rimska cerkev. In narodi? Na to skalo se ozirajo, edino od nje pričakujejo pomoči, da se ne vtopé, ta zavest bolj in bolj prešinja vesoljni svet! O zmage, slavne zmage!

In glejte, k Leonu XIII., nasledniku svetega Petra, najvišjemu in prvemu namestniku Kristusovemu, k temu najvišjemu dostojanstveniku na celem svetu, k njemu sem hitel, da se mu poklonim, da mu razodenem svojo ljubezen, svojo udanost in neomahljivo zvestobo do groba. Spodobi se namreč in potrebno je, da se novoimenovani škof predstavi sv. Očetu v znak tesne zveze z njimi, da jim poroča o svoji škofiji in jih vpraša za svet v dvomljivih stvareh.

Lahko si mislite, kako mi je srce utripalo veselja in spoštovanja, ko sem 17. novembra ob desetih predpoldne stopal po hodnikih in sobah vatikanskih, da pridem k sv. Očetu. In ko jih zagledam, sedečega na stolu pri mizi v sobi, kjer navadno delajo, ko jih vidim, majhnega, bledega, sivega, suhega starčka, o kako lahko

sem padel na kolena, da jim poljubim križ na nogi, ali niso dopustili, dali so mi roko, da sem jo poljubil. Klečeč sem povedal, da sem se prišel poklonit in sporočit jim zvestobo pa ljubezen svojo, duhovnikov in vsega predobrega ljudstva ljubljanske škofije, in kaj ljubeznivo so se nasmejnili. Podal sem jim v znak teh naših čustev nekoliko miloščine, katero ste vi, predragi v Kristusu, nabrali; radi so jo sprejeli, zopet se nasmejnili in rekli, kako jim je drago, da škof, duhovniki in verni ljubljanske škofije vedó, kako je potrebna pomoč papežu, ki mora skrbeti za toliko katoliških zadev po Italiji, v Rimu, posebno pa po misijonih. Rekli so, da prav iz srca vse blagoslavlja.

Za tem so mi mignili, naj sedem. Sedaj sem mogel častitljivemu starčku dobre pol ure gledati v oči, gledati v obraz, z njim govoriti. Kako sem se začudil, ko sem opazil, da imajo sveti Oče tako močan glas, tako isreno oko, tako zdravo lice, tako bistro glavo; kako mi je segalo v srce, ko so me z vzvišenim glasom in ognjevito besedo spodbujevali, naj se ničesar ne plašim, ampak pogumno delam za Boga, za cerkev in za vas, predragi v Kristusu, katere mi je božja previdnost izročila v pastirsko skrb.

Med drugim so me vprašali, kakošno je ljudstvo ljubljanske škofije. Hvala Bogu, da sem na to kaj lahko odgovoril, da je ljudstvo dobro, verno, udano svojemu škofu in svojim duhovnom in katoliški cerkvi, najbolj pa udano Bogu. Hvala Bogu, da sem mogel reči, kako se pri nas množi pogosto prejemanje svetih zakramentov, češčenje sv. Rešnjega Telesa, kako se množé Marijine kongregacije in razna društva za pomoč kmetu, delavcu, obrtniku, trgovcu. Sv. Očetu je bilo vse to kaj všeč, posebno pa so pohvalili Marijine kongregacije po mestih in po deželi.

Nazadnje se ve, da sem tudi moral pripomniti, da se posebno po nekaterih mestih širi ne samo malomarnost, ampak kar naravnost sovraštvo in zaničevanje do katoliške cerkve, da se tajé temeljne resnice, katere spoznava in je potrjuje razodenje, da je precejšnje število omikanih Slovencev, posebno onih na visokih šolah, kar naravnost odpadlo od krščanstva. To je sv. Očeta sicer razžalostilo, ali ni jih iznenadilo, ker vedó, da razne vrste šol v Avstriji niso ravno najboljše in da veje v njih krščanstvu neprijazen duh. No, jaz sem koj dodal, da sem se posvetoval z gg. kanoniki in po gg. dekanih z vsemi duhovniki, kako bi to zlo zmanjšali? Povedal sem, kako smo sklenili, da sezidamo semenišče za vse one dijake, ki se hočejo posvetiti duhovskemu poklicu, in sicer semenišče s popolno gimnazijo, poleg tega pa tudi zavod za dijake, ki hočejo vstopiti v posvetne stanove,

a naj bi se kot gimnazijci v tem zavodu vzgajali ter obiskovali dotično semeniško gimnazijo. Ta naš sklep so sv. Oče prav posebno odobrili in rekli so, da ga iz prepolnega srca blagoslavlja, a ne samo to, ampak da se bodo našega dela tudi vsaki dan spominjali v molitvah, naj nam dobri Bog dá vstrajnosti in potrebne požrtvovalnosti, da ga srečno dovršimo.

Potrjen in oduševljen sem se poslovil od sv. Očeta, ves blažen in srečen sem zapustil vatican. Tako me je obvezela oseba sv. Očeta, da prav nič ne vem, kakšna je soba, kjer sva se pol ure razgovarjala. Potrudil sem se še, da mašujem na grobovih sv. Petra in Pavla, da si ogledam za nas Slované preznamenito cerkev sv. Klementa, v kateri je pokopan tudi sv. Ciril in v kateri so iz ljubezni do Slovanov sv. Oče sezidali kapelico na čast svetega Cirila z dvema slikama. Ena nam predstavlja, kako naša sveta apostola Ciril in Metod pred papežem Hadrijanom II. branita svoj nauk in vse svoje ravnaje na Moravskem; druga pa predstavlja, kako prenašajo na prošnjo svetega Metoda mrtvo telo Cirilovo iz Cerkve sv. Petra v cerkev sv. Klementa. Ko sem še nekaj družih poslov opravil, poslovil sem se od večnega Rima in pohitel domu v svojo škofijo.

3. Prošnja.

Sedaj pa pride moja prošnja in sicer prav presrečna prošnja do vseh vernikov naše škofije.

Vaših otrok se po šolah preveč spridi; razne tožbe mi o tem prihajajo na uho, pa tudi čitam, kar vaši sinovi, za katere žrtvujete težak zaslužek svojih žuljev, pišejo po raznih listih. Mnogo tega je kar naravnost proti naukom svetega evangelija, drugo zopet proti šesti zapovedi božji. Nimam prilike poslušati, kaj se po raznih šolah naše domovine vašim otrokom razlaga, vem pa, kako lahko dobivajo nevarno berilo in če še zraven pomislim na nevarnosti po mestih in družtvih, se nič ne čudim, da se naše mladine mnogo izgubi že ob času gimnazijskih nauk, potem pa še bolj po visokih šolah.

Zato je sedaj veliko pomanjkanje izšolanih Slovencev, manjka profesorjev, manjka raznih uradnikov, manjka pa tudi duhovnikov. Kako mi je težko, ko dobivam od vseh strani prošnje, ali ko ljudje sami k meni prihajajo in prosijo za duhovnika, jaz ga jim pa ne morem dati. Radi vedno večjega števila šol, radi večjih opravkov v cerkvi, pri raznih bratovščinah in potrebnih družtvih potrebujemo precej več gorečih in zdravih duhovnikov, kakor jih imamo. Koliko mi jih sedaj boleha in postaja za delo nesposobnih, ker imajo preveč posla, pa se preženejo in opešajo.

Mislim, da bi pa tudi koristno bilo, ko bi bili profesorji in raznovrstni uradniki res krščanski, prepričani o Bogu stvarniku in odrešeniku, prepričani o božji ustanovitvi sv. katoliške cerkve, ko bi vsi hodili k sv. maši, poslušali besedo božjo, prejeli sv. zakramente, spolnjevali postno zapoved in natančno živeli po zapovedih božjih, ter vam bili v lep zgled in posnemanje. Kaj ne, tacih svetnih gospodov je sedaj precej malo. Pa, ali se ne širi dvom gledé večnih, razodetih resnie tudi že po deželi, posebno po gostilnicah? Zakaj? Ker gospodje, ki so bili tako nesrečni, da ne verujejo več v Jezusa in so odpadli od njegove cerkve, tako čudno pišejo, da se more res marsikomu ne dosti podučnemu glava zmešati. Kaj ne, kolike nevarnosti prete vašim otrokom, dokler hodijo v šole, predno dosežejo svoj duhovski, ali katerikoli svetni poklic!

Zraven pa raste tudi siromaštvo. Zmiraj teže pošiljate svoje otroke v šole, zmiraj bolj morajo vaši otroci stradati in trpeti, predno kaj dosežejo. Je sicer mnogo dobrotnikov, ali dobrotniki ne morejo vsem pomagati. Bati se je, da bo še manj duhovnikov, še manj dobrih, Jezusu in cerkvi zvestih gospodov po raznih službah, ki so za nas vse neobhodno potrebne.

Kako bi se dalo pomagati? Čuli ste že, kaj sem prosil prečisto Devico in Mater Božjo v Lurdu; čuli ste, kaj sem povedal sv. Očetu in kako so oni nameravali delo blagoslovili, da, kako so obljubili moliti, da je dovršimo.

Da, ustanoviti moramo večji zavod za vse tiste mladeniče, katere kliče Gospod v duhovski stan, vsaj za 200 mora biti prostora. Oni morajo imeti vse šole v hiši in učitelji naj jim bodo najbolj izvrstni duhovniki. Tako vzgojo želi sveta cerkev; take zavode priporoča že vesoljni zbor tridentinski, da bi jih škofje ustanavljali. Mladeniči bi laglje obvarovali prekrasni svoj duhovski poklic, zakaj zunaj tacih zavodov ga mnogi mnogi izgube in jaz sam za-se vem, da sem bil skoraj tako nesrečen — sama Devica Marija me je obvarovala. Poleg tega pa treba sezidati še drugi zavod, kjer bi se vzgajali mladeniči za druge svetne stanove in bi obiskovali omenjeno gimnazijo. Ne izgubili bi se tako lahko, priučili bi se marljivosti, strogemu redu in pobožnemu življenju. Tudi teh bi več doseglo svoj poklic, v katerem bi potem vam bili v dober izgled, ne pa v pohujšanje. Kaj ne, kolike pomembe bi bilo to za nas vse!

Ali za to treba mnogo denarja. Treba ga je, da se poslopja sezidajo, da se duhovniki profesorji izšolajo, da se potem zavodi vzdržujejo, ter da se morejo mladeniči v njih vzgajati in poučevati ali popolnoma brezplačno, ali pa vsaj

za malo plačo. Ali bo mogoče to doseči? Nič se ne bojte, mogoče bo, če se vsi združimo in skupno delamo. Čujte, mnogo imam že pripravljenega: lep, obsežen in zdrav prostor že imam; denarja za zidavo tudi skoraj polovico; nekaj ga bom še izprosil; nekaj mi bodo dali za vaš blagor vneti duhovniki, nekaj pa vi sami.

Pa kaj pričakujem od vas? Vsake kvatre dajte po 2 krajcarja na osebo! Ali je to nemogoče? Vem, de je siromaštvo v marsikateri hiši preveliko, vem, da stradate. Ali pomislite, dva krajcarja na osebo vsake kvatre, ali jih ne morete prihraniti? In če jih ne morete, prosite boljše sovaščane svoje, naj oni kaj več podelé, da pride vendarle v vsaki vasi vsaj po dva krajcarja na osebo. Gospod župnik bodo pa odločili ono osebo, moža ali ženo, katera bo vsak kvaterni teden prispevke pobirala in jih v nedeljo prinesla. Prosim pa vas, ki ste premožnejši in vas je Bog obilneje blagoslovil, dajajte po več vsake kvatre, dajte mi pa v prvič kako večo svoto za zidanje; prosim vas tudi vse, posebno premožnejše in one, ki so sami, spominjajte se v oporokah naših zavodov! O kako dobro delo boste storili, Bogu milo, vsemu narodu pa koristno. Za te posebne darove prosim vas za enkrat, nabiranje vsake kvatre pa bo trajalo skozi petnajst let. Ako tem prošnjam zadovoljimo, bodo poslopja v štirih letih gotova, peto leto se bode podučevanje pričelo, v petnajstih letih pa bomo imeli toliko glavnic, da se bodo mogli vsprejeti mnogi brezplačno, drugi pa za prav nizko plačo. Če tudi vi še bolj ubožate, s kvaternimi prispevki po dva krajcarja boste omogočili, da bodo vaši sinovi vkljub vašemu siromaštvu mogli hoditi v šole, pa bomo imeli dovolj duhovnikov, pa tudi precejšnje število poštene, krščanske svetne gospode. Koliko delo, kolika korist za cerkev in narod! Torej na noge! Žrtvujte! žrtvujte radi sebe, radi cerkve in radi Boga! Storili boste dobro in zaslužno delo in upati morete, da vas bo Bog tudi časnó blagoslovil; saj nas je on sam zagotovil, da nam bo časní blagoslov pridejan, če bomo iskali najprej kraljestva božjega.

Glejte! to je moja silna in prisrčna prošnja, ne v mojo korist, ampak v vašo korist. Ali mi boste prošnjo odbili? Gotovo ne! Že se veselim, kako bom po preteklih petih letih s prvenci naših zavodov in z drugimi Slovenci romal zopet v Lurd, pa se bom tam iz vsega srca zahvaljeval prečisti Devici in Materi Božji za dovršeno delo. Amen! Naj se zgodi! Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Sv. Duha naj pride nad vas in naj ostane vselej nad vami. Amen.

† Anton Bonaventura,
knez in škof.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Petnajsto zasedanje državnega zbora je bilo pred božičem končano. Zbornica je v zadnji seji dognala zakon o uravnavi plač državnim slugam. Če pogledamo nazaj, vidimo, da je petnajsto zasedanje državnega zbora, ki se je bilo pričelo 26. septembra, malo storilo. Zbornica je imela samo 31 sej. Največ je porabil nagodbeni odsek. Se več časa pa je potratila prikrita obstrukcija z ministerskimi zatožbami. V treh mesecih je državni zbor rešil le štiri važnejše stvari: trgovinsko pogodbo z Japonom, zakone o uravnavi Donave, lokalnih železnicah in uravnavi plač državnim slugam. Nerešena pa sta ostala pogodba z Ogersko in državni proračun. Če vprašamo, kaj so dosegli za nas naši poslanci, dobimo kratek odgovor: Od vlade so dobili veliko lepih obljub, a skoraj nobenega dejanja.

V sredo, 28. decembra, so se sešli h kratkemu zasedanju **deželni zbori**. Zbrali so se ta dan tudi kranjski deželni poslanci v Ljubljani na starem strelišču. K prvi seji je prišel tudi knez in škof dr. Anton Jeglič. Prva seja se je — kakor povsodi drugodi — pričela s cesarjevo zahvalo za udanostno izjavo o priliki petdesetletnice vladarskega jubileja.

Iz **Budimpešte** se slišijo čudne reči zadnje dni. Zdaj s samokresi, zdaj s sabljami se dvobojujejo poslanci in ministri. Samo v sredo so bili tam trije dvoboji, zjutraj jeden, ob desetih jeden, in ob dvanajstih jeden. Pa naj kdo reče, da ni lepo življenje na Mažarskem!

Kaj je novega po širokem svetu?

Novega guvernerja, grškega princa Jurija, so **Krečani** lepo vsprejeli, ko je nastopil na otoku prejšnji teden službo. Admirali onih evropskih veselil, ki so dotlej imeli upravo otoka v svojih rokah, so odrinili s svojimi ladjami in vojaki domov.

Španski vladi delajo veliko preglavico karlisti, to so privrženci dou Karla, ki bi se rad postal španskega prestola. Narod begajo karlisti, vzlasti sedaj lahko, ker so Španci izgubili tudi lepe filipinske otoke brez vsake odškodnine — vsled nesrečne vojske z Amerikanci. Karlisti sevé dolžijo sedanjo vlado, češ, da je ona vzrok vsem nesrečam.

Sveti Oče so o božiču, ko so se jim poklonili kardinali, zopet povzdignili svoj glas, da bi se civilizovana Evropa vendar vrnila k najvišjemu načelu vse morale, ki je strah božji. Potem se ne bodo godila taka grozodejstva, kakor pretečeno leto.

Domače vesti.

(Četrty izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani.) Darovale so nadalje sledeče občine: Črni vrh nad Idrijo 20 gld., Naklo pri Kranju 25 gld., Kostanjevica 50 gld., Dvor pri Zužemperku 20 gld., Košana 25 gld., Ajdovščina 20 gl., Bled 50 gld. in Velike Lašče 20 gld.

(Odveznice) od novoletnih in godovnih voščil v korist društvu sv. Cirila in Metoda dobivajo se v prodajalni gosp. društvenega blagajnika Medveda in v Krajčevih bukvarni.

(Vabilo na veselico obletnico), ki jo priredi katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Novem mestu 6. januarja 1899 ob polu 8 uri zvečer v lastnem domu. Vspored je jako zanimiv ter obsega poleg dramatične igre „Sveti trije kralji“ (po Vilh. Molitorju, predelal M. Prelesnik), deklamacije in petje. Po vspredu je prosta zabava v spodnjih prostorih. Vstopnina: Sedež v prvih dveh vrstah po 50 kr. v drugih po 40 kr. Za stoječe 25 kr. Za dijake in učence 15 kr. Preplačila v korist društvu, se hvaležno sprejmejo. Načelnstvo.

(Nabiralna pola) za jubilejni dar v korist društvu sv. Cirila in Metoda se bode te dni razpošiljala, na kar se zavedne domorodkinje in domorodce prijazno opozarjajo.

(Sv. Križ pri Kostanjevici.) Z novim letom bode začela pri nas poslovati nova Raiffeisenova posojilnica za župnije: Sv. Križ, Kostanjevica, Čatež, Vel. Dolina. Posojevala bode najprvo le na osebni kredit, kar je potrebno, ker ljudje iz teh fara pri sosednih posojilnicah niso mogli dobiti osebnega kredita. Hranilne vloge bode ta posojilnica obrestovala po 4%, posojila bode dajala po 5½%. Pristopnina znaša 1 gld., delež 6 gld., ki se ne obrestuje. V načelnstvu so gg.: Kerin Janez, župan, Kaligar Kar., nadučitelj, Colarič Martin in Kerin Fr. ml., posestnika. V nadzorstvu je načelnik preč. g. župnik Pavlič Kozm.

(Glasbene Matice člani), ki imajo še nepoškodovane odtiske letošnjih muzikalij i ki bi jih prepustili za primerno ceno tukajšnji glasbeni šoli, naj se blagovole zglasiti v prodajalnici g. Jos. Medveda.

(Božična izložba) [razstava], katero je v nedeljo dne 18 t. m. zvečer priredil tukajšnji trgovec gospod Jos. Medved v svoji prostorni prodajalni, iznenadila je občinstvo kaj prijetno, kajti enakih izložb še nismo videli v Novem mestu. Občinstvo je bilo podjetnemu trgovcu za prireditve hvaležno, kajti v velikih kardelih je prihajalo ogledovat ter ocenjevat lepe izložnine. Božično drevesce v polni luči, ter sveto družino pri jaslicah obdajalo je veliko lepega blaga v različnih, zelo okusno sestavljenih skupinah.

(Stekel pes) Dne 21. decembra napadel je tuji pes gospodarja Lesjaka iz Gotne vasi; ker se mu je sumljiv videl, ga je ubil. — Pri raztelesenju se je tudi pokazalo, da je pes istinito steklino imel. Zato je slavno okrog glavarstvo odredilo vse varstvene potrebe in tudi pasji kontumac podaljšalo do 21. marca.

(Novomeško okrajno glavarstvo) išče za svoj urad in za privatno stanovanje gosp. okr. glavarja primerno stanovanje, kakor je iz današnjega razgleda razvidno. Ker vidimo, da je sedanje poslopje od yrtne strani z mnogimi stebri podprto, je soditi, da sicer lepa hiša kake nevarne razpoke dobiva.

(Varstvo ptičev pevcev) po vsej Avstriji vedno bolj pospešujemo, ter jih po zimi celó krmimo.

Društvo za varstvo ptičev je tudi italijansko vlado prosilo, da bi ondotni prebivalci koristne ptice varovali, toda zaman. Dva ptičarja v Bergamo sta v enem dnevu več centov ptic polovila. Da bi jih olikana in zavedna italijanska gospôda ne kupovala, bi jih tudi surovi, nezavedni tičarji ne lovili.

(Današnji list) obsega 12 strani.

Razne vesti.

* (Redek slučaj) se je prigodil pri gospodarju Francu Hlaču, župnije Marija Nazaret, kjer je mlada krava povrgla v soboto 24. t. m. 1 junčka in dve junici. Trojčki so bele barve, precej veliki in zdravi, in so začeli takoj sami mleko piti.

* (Grozna nesreča.) Brzovlak New York Central železnice je nedaleč od Corfu zavozil mej gostim sneženjem v oddelek delavcev, kateri so na progi sneg odmetavali. Človeška telesa je na vse strani metalo in jih grozno razmesarilo; devet oseb je bilo usmrtenih, več pa poškodovanih.

Loterijske številke.

Trst	17. decembra	6	42	41	15	83
Gradec	24. "	53	84	45	55	39

Zahvala.

Prebl. gosp. forštmaister Reinhold Kretinsky je povodom cesarjeve vladarske petdesetletnice podaril za otroke tukajšne deške šole 10 gld. — Blagemu dobrotniku izreka se tem potom najtoplejša zahvala. Bog živi vrlega šolskega prijatelja.

Vodstvo deš. ljud. šole v Šmihelu p. Novem mestu.

Ivan Barle,
nadučitelj.

(11)

Razglas

Opr. št. T6/98

1

zaradi dokazovanja smrti.

Martin Jakša, 39leten posestnik s Sel pri sv. Duhu št. 1 pri Semiču, rojen v Semiču na št. 109 se je pred več leti podal v Ameriko, od koder se ni še vrnil. Po le-tu znanih izkazih delal je na zadnje v Pueblo (Collorado), od koder se je podal 28. junija t. l. čez New-York v domovino. Po ondotnem izkazu potnikov se je odpeljal s paketno ladijo splošne žezmorske družbe (Compagnie Generale Transatlantique) „la Bourgogne“, ki je 4. julija 1898 ob 5. uri zjutraj sredi morja trčila z angleškim parnikom „Cromatysshire“ in se precej potopila z večjim delom potnikov. — Od tedaj se Martin Jakša, ki je bil v listi potnikov za prav vpisan kot Martin Jakec ali Jakee, pogreša.

Na zahtevanje Marije Jakša, soproge pogrešanega, se pričinja postopanje v dokaz njegove smrti, postavlja se mu skrbnikom Janez Sever, posestnik iz Sel pri sv. Duhu št. 10, ter se konec oklicnemu obroku postavlja na 4. julija 1899.

Do takrat je temu sodišču ali imenovanemu oskrbniku povedati vse, kar bi dalo sklepati na življenje ali smrt pogrešanega Jakša Martin-a, ker se bode potem o teh okolnostih razpravljalo in odločilo.

C. kr. okrož. sodišče v Rudolfovem oddelek III.,

dne 20. decembra 1898.

(2—1)

Več tisoč zeleno cepljenih, in več tisoč dobro ukorenjenih trt

je na prodaj. Cena prvim 10 kr., drugim 12 gld. tisoč. — Več pove Jos. Ogoreutz, Novo mesto. (16—1)

Razglas.

Oskrbništvo mestnega premoženja v Krškem nanaša, da se bode v letu 1899 in naprej vršilo v Krškem razun navadnih sedem letnih sejmov tudi še

pet živinskih in svinjskih sejmov

in sicer:

prvo sredo januarja,

” ” aprila,

” ” junija,

” ” avgusta,

” ” decembra vsakega leta.

Sviniski sejmi so tudi vsako sredo, na katero pade navadni tržni dan v tednu.

Oskrbništvo mestnega premoženja v Krškem,

dne 23. novembra 1898.

Načelnik

F. Rumpreth.

(272—2)

Razglas.

C. kr. okr. glavarstvo v Rudolfovem potrebuje z 1. aprilom 1899. leta za čas 1½ — 2 let uradne prostore obstoječe

iz 7 zadostno svetlih sob,

od katerih bi morale štiri precej prostorne biti.

Tudi za uradno stanovanje c. kr. okrajnega glavarja išče se za zgoraj omenjeno dobo in čas stanovanje z 4 do 5 sobami in vso pritličino. To stanovanje pa zamore tudi v kakej drugi hiši izven uradnega poslopja biti.

Ponudbe z označeno ceno naj se blagovolijo kakor hitro le mogoče podati podpisnemu uradu.

C. kr. okr. glavarstvo v Rudolfovem,

dne 30. decembra 1898.

(19—1)

Vesteneck l. r.

VABILO

k občenemu zboru

delniškega društva l. „Nar. doma“ v Rudolfovem.

Dnevni red:

1. letno sporočilo in račun za l. 1898;
2. določba dividende;
3. gospodarske zadeve.

Bilanca: aktiva 10660 gld. 08 kr.

passiva 10159 " 35 "

(18)

prebitek 500 gld. 73 kr.

Srečno „Novo leto“

želim

vsem mojim častitim naročnikom!

Franjo Picelj,
čevljarški mojster.

(12)

RAZGLAS!

Visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani je z odlokom dne 25. septembra 1898, št. 9802 dovolila za Kostanjevico

👉 dva nova letna sejma 👈

za blago in za živino in sicer: dne 17. jan. in 31. maja vsacega leta.

Ako pa na kateri teh dnevov nedelja ali praznik pride, bode sejm eden dan pozneje.

Prvi novi sejm bode tedaj 17. jan. 1899, na katerega se vsi kupci in prodajalci vabijo.

ŽUPANSTVO KOSTANJEVICA,

dne 1. decembra 1898.

(8-1)

Sever l. r.
župan.

Preklie!

Iz mlina grede sem shranil v Šmihelu pri Vintarju žakelj moke, pozneje pa ga dolžil, da je bil žakelj razvezan in da je moke manjkalo, kar s tem javno prekličem z dostavkom, da od Vintarjeve hiše nič slabega ne vem.

(10) Janez Perše iz Birčne vasi.

Učenec za usnjarijo

se takoj sprejme v poduk. Isti mora biti zdrav in za to obrt dovelj močan, ne čez 17 let star in lepega vedenja. — Več pove Anton Hočevnar v Novem mestu.

Reznike in ukoreninjeno tersje „Portalis“

kakor tudi mlado in čvrsto sadno drevje nizke in visoke rasti, najboljših namiznih in gospodarskih vrst prodaja oskrbnistvo Dr. Ignac grof Attems-ove grajščine v Brežicah. (265-3)

JOS. OGOREUTZ
v Novem mestu

priporoča svojo
veliko zalogo vsakovrstnega blaga
najbolje vrste, raznovrstne potrebščine za
neveste, tudi
vence in šopke.

Šivalni
stroji
po
Nizke
cene!

naj-
nižjih
cenah!
Nizke
cene!

Srečno in veselo „Novo leto“ 1899

želim prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu. Ob tej priliki se uljudno priporočam za tesarska in kleparska dela, sosebno prevzemam: Nove strehe na zvonike in cerkve, ali popravila, vse to pa izvršujem po lastnih ali pa po inženirskih obrisih in načrtih; Ubiranje zvonov, ali tudi napravim nove jarme k zvonovom po najnovejšem načinu; vsa druga tesarska dela, posebno ledenice na prostem po ameriskem načinu. — Vsa ta dela izvršujem natančno in po nizkih cenah, ter za delo jamčim.

Z velespoštovanjem

Jože Zupanc,

(5) tesarski in kleparski mojster.

Več tisoč smrekovih kolov

kupi se za državne trtnice v Novem mestu in v Kostanjevici. Koli morajo biti vsaj $5\frac{1}{2}$ m dolgi, 1 m od spodnjega konca merjeni vsaj 7 cm, na drugem koncu pa vsaj 3 cm debeli, ravni, čisto olupljeni in ošpičeni. Cena kolov razume se za 1 komad postavljen v gori imenovane trtnice. — Ustmene ali pismene ponudbe sprejema do 20. januarja 1899 B. Skalicky, tehnični vodja državnih vinarskih zadev za Kranjsko, v svoji pisarni v Novem mestu (v hiši prejšnje davkarije, v I. nadstropju). (15-1)

Priporočilo.

Janez Brunskole, urar iz Semiča (Vrčica), napravil je pred tremi leti solidno cerkveno uro. Od one dobe gre ura neprenehoma in točno čas kaže. Ne škoduje jej nikakoršno vreme, dasiravno stoji cerkev na visokem bregu ter je izpostavljena hudim viharjem.

Priporočam torej tega solidnega in vrlo poštenega mojstra svojim duhovnim bratom tem bolj, ker imenovani mojster za solidnost svojega dela deset let jamči.

V RADATOVIČU (Sv Nedelja, Hrvatsko),

dne 28. decembra 1898.

Janko Višošević,

(7-1)

župnik in dekan.

P. n.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam,
da imam v svoji prenovljeni prodajalni na
Glavnem trgu št. 73

vsakovrstne moderne klobuke na izbiro,

in sicer od najfinejše do najcenejše vrste. Ker sem opustil sejmове, dovoljujem si opozoriti, da se dobi pri meni blago popolnoma nepokvarjeno in neoprašeno. Kdor se želi o tem prepričati, potrudi naj se mojo zalogo ogledati in prepričal se bode, da je blago, katero se po sejmovih ne vozi, čisto kaj drugega, nego tako.

V obilen obisk se uljudno priporočam

Leopold Kopač,
klobučar v Novem mestu.

(14-1)

Janez Schindler,

c. kr.

imejatelj privilegija

Dunaj, III. Erdbergstrasse šte. 12.

pošilja zastonj in franko

cenike v slovenskem jeziku

z več kakor 300 podobami o vseh vrstah strojev
in potrebščin za gospodarje itd. itd.

! Cene nizje kakor povsod drugod!

Pošilja tudi na poskušnjo.

Jamči za dobro postrežbo.

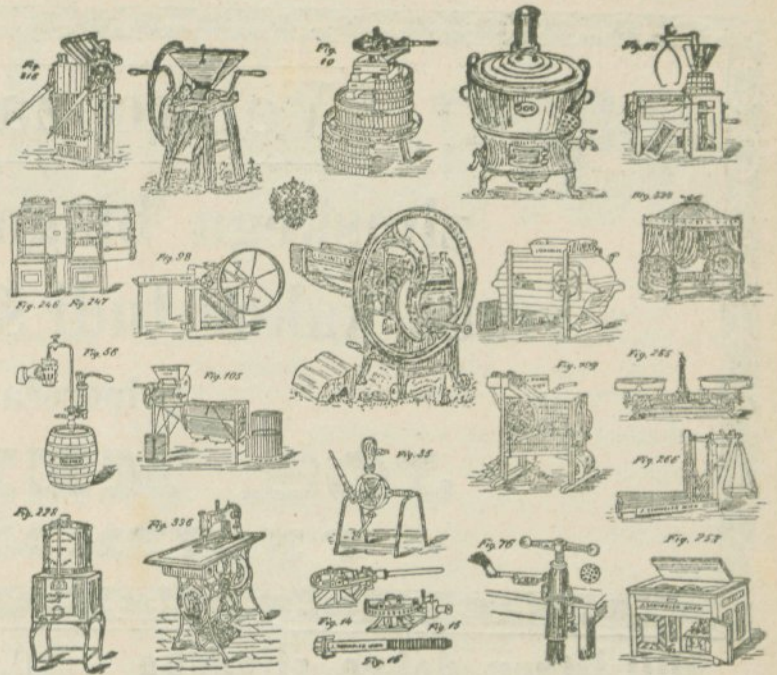
Dopisuje slovensko.

Išče spodobne, krščanske agente.

Obrača se naj naravnost na

Janeza Schindlerja,

Dunaj III/1. Erdbergstrasse šte. 12.

Posestvo in vse gospodarsko poslopje z eno četrtinko in pol zemlje je na prodaj po jako nizki ceni. Isto je oddaljeno 10 minut od farne cerkve v Semiču. Polovico se plača takoj. — Več se izve pri Juriju Lukežič, Vaupčar, vas, Semič.

Čvrst in močan deček

15—17 let star sprejme se v kovaški poduk. — Več pove Anton Baudek, kovač v Podhosti p. Toplice.

Lep hrastov les ima na prodaj na stoječem Anton Lužar iz Jablana h. št. 18, fara Mirna peč. (13)

Proda se iz proste roke lepa, nova

hiša na Bučki,

katera stoji ob cesti blizu farne cerkve in je ravno nasproti dvorazredni šoli. Hiša je pripravna za gostilno, še bolj pa za prodajalnico, ker je tam pet široznanih sejmov.

Več se lahko izve pri farnem uradu v Št. Lovrencu ob Temenici, p. Vel. Loka pri Trebnjem. (264—3)

Bukvovezna dela

napravi

lepo in točno po primerno nizki ceni

Krajčeva bukvoznica v Novem mestu.

„Narodna trgovina“

M. Žargi

v Špitalskih ulicah v novozgrajeni palači
meščanskega bolniškega zaklada Lingerjeve ulice

Ljubljana.

Velika zaloga

vsakovrstnega perila, konfekcijskega blaga za ženske in otroke, različnega blaga za zimske potrebščine, velika izbira potrebščin za krojače in šivilje ter drugega blaga

po najnižji ceni!

(263—3)

KATHREINER-

Kneippova
sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. Pri živčnih, srčnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetnejša kavina pijača v stotisočera rodovinah.

Veliko zalogo

**zimskega blaga najbolje
vrste, kakor tudi šivalne stroje**

priporoča

JOS. MEDVED

V NOVEM MESTU.

(253-4)

300 litrov dobre slivovke

domačega pridelke, katera ima 47 $\frac{1}{2}$ stopinj, ima na prodaj po 1 gld. liter Fr. Skušek, trgovec v Metliki.

Mizarskega učenca

vsprejme podpisani mizarški mojster takoj v poduk. Deček, ki ima veselje do mizarstva, mora biti star 15-16 let, zdrav, čvrst, pošten in lepega vedenja. — Ponudbe je pošiljati Antonu Šteblaj, v Vel. Laščah.

Čisto novo prodajalnično opravo

za špecerijsko in manufakturno blago, dalje tri okna za izložbo z okovanimi vratmi ima na prodaj Ivan Sitar v Toplicah. (6-1)

Hiša na prodaj v Črnomlju na Glavnem trgu h. št. 18. Ista je pripravna za vsako kupčijo; sedaj se nahaja v njej klobučarska prodajalnica. — Natančnejši pogoji se izvedo pri lastniku Davorin Frančič-u v Črnomlju. (3)

P. n.

(262-3)

Slavnemu občinstvu najuljudneje naznanjam, da sem odprla v hiši gospe pl. Fichtenau (stara pošta)

prodajalnico

s popolnoma novim i frišnim manufakturnim blagom vsake vrste, ter se priporočam za mnogobrojni obisk.

Novo mesto, dné 28. nov. 1898.

Spoštovanjem

Julija Murgelj.

